

KÚRIA

Bhar.II.1178/2014/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2014. október 16. napján tartott harmadfokú nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A hivatali visszaélés büntette miatt a vádlott ellen indított büntetőügyben a vádlott és védője által bejelentett másodfellebbezést elbírálva a Pécsi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Bf.III.24/2014/4. számú ítéletét helybenhagyja.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Kaposvári Törvényszék a 2014. február 10. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett B.427/2013/19. számú ítéletében vádlottat az ellene 7 rendbeli hivatali visszaélés büntette [1978. évi IV. törvény korábbi Btk. 225. §] miatt emelt vád alól felmentette. Az

eljárás során felmerült bűnügyi költséget az államra terhelte.

A törvényszék ítélete ellen az ügyész fellebbezett a vádlott felmentését sérelmezve, büntetőjogi felelősségének megállapítása és büntetés kiszabása érdekében.

Az ügyészi fellebbezés alapján másodfokon eljáró Pécsi Ítélőtábla a 2014. május 27. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott Bf.III.24/2014/4. számú ítéletében a Kaposvári Törvényszék első fokú ítéletét megváltoztatta. A vádlottat bűnösnek mondta ki 7 rendbeli hivatali visszaélés büntetében [1978. évi IV. törvény 225. §], amiért őt megrovásban részesítette. Kötelezte 16.095 forint bűnügyi költség megfizetésére, míg a fennmaradó 814.897 forint bűnügyi költséget az államra terhelte.

A Pécsi Ítélőtábla másodfokú ítélete ellen a vádlott és védője jelentett be másodfellebbezést, a vádlott bűnösségének megállapítását sérelmezve, felmentése érdekében.

A Legfőbb Ügyészség a BF.508/2014. számú átiratában a vádlott érdekében bejelentett fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Álláspont szerint az irányadó tényállás rögzíti, hogy a vádlott hivatalos személyként kötelezettségeit sértve rendelkezett a szabályszerű eljárás mellőzésével, kérelmek és igazolások nélkül az érintett személyek építményadóinak törléséről, akiknél előnyként jelentkezett, hogy kérelem és igazolás hiányában, igazgatási eljárás lefolytatása nélkül mentesültek fizetési kötelezettségük alól. A vádlott bűnösségének megállapítása ezért eredménnyel nem támadható és a cselekmény minősítése is törvényes. Erre tekintettel a Legfőbb Ügyészség a fellebbezéssel támadott másodfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A vádlott védője a fellebbezésének írásbeli indokolásában azt az álláspontját fejtette ki, hogy a vádlott cselekménye nem bűncselekmény. Nem nyert bizonyítást, hogy a vádlott szándékosan szegte meg hivatali kötelezettségét azért, hogy magának vagy másnak jogtalan előnyt szerezzen, vagy jogtalan hátrányt okozzon. Az előnyszerzés - hátrányokozás kérdéskörében az adóelengedésben részesítettek rászorultságát és jogosultságát hangoztatta. A szükséges adminisztráció elmaradását a vádlott túlterheltségével magyarázta, és kétségbe vonta annak rögzítését, hogy a szabályos eljárás mellőzése önmagában jogosulatlan előny lenne.

Mivel a másodfokon eljáró Pécsi Ítélőtábla ítéletében az első fokon felmentett vádlott bűnösségét megállapította, másodfokú ítélete ellen a Be. 386. § (1) bekezdésének b) pontja alapján indokoltan biztosított a Be. 367/A. § (1) bekezdése értelmében arra feljogosítottaknak fellebbezési lehetőséget. A Kúria megállapította, hogy a vádlott és védője joghatályos fellebbezése

alapján a harmadfokú eljárás lefolytatásának helye van.

A harmadfokú eljárásban a Kúria a bejelentett fellebbezéseket a Be. 393-394. §-ai szerint nyilvános ülésen bírálta el. A megtámadott másodfokú ítéletet és az azt megelőző első- és másodfokú bíróság eljárást felülbírált abból a szempontból is, hogy az eljárási szabályokat az elsőfokú, illetőleg a másodfokú bírósági eljárásban megtartották-e, valamint, hogy a másodfokú ítélet megalapozott-e.

A Kúria nyilvános ülésén a vádlott védője felszólalásában a fellebbezésük írásbeli indokolásában kifejtetteket maradéktalanul fenntartotta. Kiemelte, hogy a terhelt cselekménye objektíve nem volt jogellenes, szubjektíve pedig előnyszerzési vagy hátrányokozási szándék nem állapítható meg. Érvelése szerint, ha az előnyben részesítettek rászorultak voltak, a cselekmény nem lehet jogellenes, ezért bűncselekmény hiányában a vádlott felmentését kérte.

A legfőbb ügyész képviselője felszólalásában kiemelte, hogy a védelem sem vitatja, pusztán csak fegyelmi felelősség alapjának tekinti a vádlott mulasztását, amely kötelességszegésként a büntetőjogi felelősség alapja. Nem vonta kétségbe, hogy az adóelengedés ténybeli alapjai megvoltak, ekként az jogtalan előnyként nem értékelhető. A törvény által előírt eljárás mellőzése azonban a jogosultak részére jogosulatlan előnyként jelentkezett. Erre tekintettel a fellebbezéssel támadott határozat helybenhagyását indítványozta.

A vádlott védője viszonyválaszában a vádlott cselekménye társadalomra veszélyességének hiányára hivatkozott.

A Kúria a felülbírálata alapján a vádlott és védője fellebbezését - a Legfőbb Ügyészség álláspontjával egyetértve - alaptalannak találta. Megállapította, hogy az első- és másodfokon eljáró bíróság eljárásában olyan eljárási szabálysértést nem valósított meg, amely hatályon kívül helyezést indokolna (ilyenre egyébként senki sem hivatkozott), és a támadott határozat maradéktalanul megalapozott.

Ezért a harmadfokon eljáró Kúria határozatát a másodfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította [Be. 388. § (1) bekezdés] utalva egyúttal arra, hogy a tényállásban rögzítetteket fellebbezési támadás nem érte, a vádlott és a védő fellebbezése kizárólag jogkérdéseket érint.

A védő fellebbezési érvelésére tekintettel a Kúria szükségesnek látja rögzíteni a büntetőeljárás kronológiájából, hogy az eljárás a vádlott hatáskör túllépésére és az adóelengedés jogosulatlanságára alapítva. Az elsőfokú bíróság volt az, amely rendkívül gondos bizonyítási eljárás során tisztázta, hogy a vádlott nem lépte túl a

hatáskörét és az elengedésben részesítettek jogosultak voltak az elengedésre. Az első fokú ítélet felmentő rendelkezése - a továbbiaknak relevanciát nem tulajdonítva - e megállapításokon alapult. A másodfokú ügyészi érvelésben jelent meg, majd ezzel a másodfokon eljáró Pécsi Ítéltábla is egyetértett, hogy az irányadó tényállásban az egyébként jogosítottaknak hatósági eljárás formáságai alól történt mentesítése számukra jogosulatlan előnyként jelentkezik. Erre figyelemmel a terhelt büntetőjogi felelőssége - az adóelengedésben részesítettek erre jogosultsága ellenére is - fennáll.

Rá kell mutatni arra is, hogy a védő, fellebbezésének indokolásában e különbségtételnek kellő jelentőséget nem tulajdonított, amikor továbbra is túlnyomórészt az adóelengedésben részesítettek rászorultságával érvelt és arra vonatkozóan hozott fel példákat, amikor az arra rászorultak megsegítése mint emberiességi ok is a büntetőjogi felelősség megállapítását kizárhatja.

Az irányadó tényállást alapul véve a Kúria a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítását a büntető anyagi jog szabályaival összhangban állónak találta. Az 1978. évi IV. törvény 225. §-a szerinti hivatali visszaélés büntetést követi el az a hivatalos személy, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon, vagy jogtalan előnyt szerezzen hivatali kötelességét megszegi, hatáskörét túllépi, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél.

A terhelt hivatalos személyi minősége az eljárásban kétségtelen, azt senki nem vitatta.

Kötelességszegésként a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXXX. törvény (Ket.) 34-38. §-ában foglaltak és ehhez kapcsolódóan a Kaposvári Törvényszék első fokú ítéletében felhívott és ismertetett B Város Polgármesteri Hivatalának Szervezeti és Működési Szabályzatában foglaltak megsértése volt megállapítható. Megjegyzendő, hogy az itt írtak megsértését sem a vádlott, sem a védő nem vonta kétségbe. Az adóelengedésben részesítettek igényjogosultságára tekintettel azonban a megvalósult kötelezettségszegéseknek nem tulajdonítottak jelentőséget.

A vádlott és védő vitatta a vádlott jogtalan előnyszerzési célzatát. A Kúria ez utóbbi kérdéskört illetően a másodfokon eljárt Pécsi Ítéltábla álláspontjával egyetértett. Helytállóan fejtette ki az ítéltábla, hogy az anyagi terhek alóli mentesülés a törvényi jogosultságra figyelemmel jogtalan előnyként nem jelentkezik, azonban a hatósági eljárás formai kötöttségei alóli mentesülés ekként értékelendő. A vádlott az elkövetéskor mindennek az ismeretében és ebből a célból is tevékenykedett, ekként e törvényi tényállási elem is megvalósult. Nem mentesítheti a vádlottat e

körben a formai kötöttségek utólagos pótlásának, elmaradása kapcsán a vádlott leterheltségére hivatkozás sem, hiszen egyes elengedések között esetenként egy év is eltelt és ez az időszak egyébként is már a cselekmény befejezése utáni időszakra esik. A törvényi tényállásban foglaltak teljes körű megvalósulására figyelemmel a vádlott terhére rótt cselekmény jogellenességének hiánya fel sem merülhet.

Nem értett egyet a Kúria a védőnek azzal a hivatkozásával sem, hogy a vádlott cselekménye nem veszélyes a társadalomra. A hivatalos személy közpénzeket érintő és ekként a közpénzügyi rendszert érintő pénzügyi következményekkel járó aktusai során ugyanis a formai kötöttségek előírása, a döntések megalapozása mellett, azok utólagos ellenőrzésének lehetőségét is szolgálja, amely olyan fokú társadalmi igény, amelyre figyelemmel azok elmulasztása a társadalomra veszélytelennek nem tekinthető. Helyesen ismerte fel ezért a másodfokon eljáró Pécsi Ítéltábla, hogy a vádlott cselekményeivel szemben a büntetőjogi fellépés indokolt, és a vádlott és védője által hivatkozottak kizárólag a jogkövetkezmények meghatározása körében vehetők figyelembe. A másodfokú bíróság mindezt maradéktalanul figyelembe is vette, amikor - a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítása mellett - a szóba jöhető legenyhébb jogkövetkezményt alkalmazta.

A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a vádlott és védője fellebbezését alaptalannak találta, és a fellebbezéssel támadott ítéletet - a Be. 397. §-a alapján - helybenhagyta.

Budapest, 2014. október 16.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Sándor s.k. előadó bíró, Dr. Katona Sándor s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző
NYM